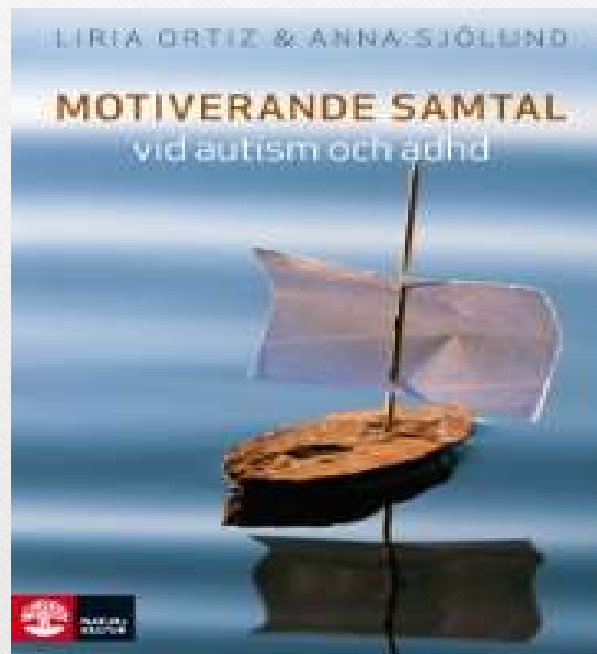

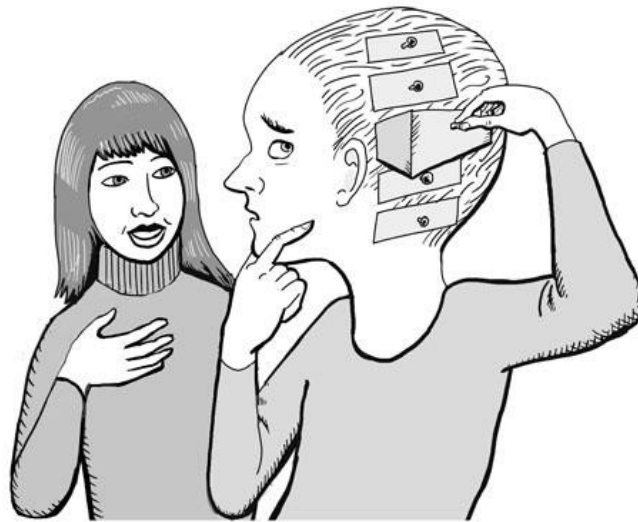
Motiverande samtal vid autism och adhd

Anna Sjölund

www.autismpedagogik.se

Varför anpassa MI vid autism och adhd?

Konsekvenser av funktionsnedsättning

- Intrycksöverbelastning
- Informationsöverbelastning
- Svårt att komma ihåg
- Svårt att styra sin uppmärksamhet

Att koppla ihop tanke och tal..

”Om jag skulle konversera så krävde det så mycket energi att jag behövde sitta stilla vid ett bord och inte koncentrera mig på något annat samtidigt.

Konversationen innehöll inte bara att koppla ihop sladdarna mellan tanke och tal och hålla i kopplingen, utan också att räkna ut när jag skulle tala och när jag skulle tala igen.

Jag var tvungen att aktivt omtolka det jag hörde så att jag förstod det och inte skulle verka trög” /Gunilla Gerland, ”En riktig människa”

Konsekvenser...

- ▶ Hink kontra espressokopp
- ▶ Processa och minnas talad info – jämför med egen processtid vid annat språk...
- ▶ Svårt att lyssna på någon och samtidigt tänka ut eget svar (hålla kvar i arbetsminnet).
- ▶ ”Det är så svårt att leva i direktsändning utan pausknapp...”

Förmåga att delta i samtal

- Inleda och avsluta ett samtal
- Klara turtagning under ett samtal
- Byta samtalsämne, hålla sig till samtalsämne
- Prata "lagom länge" (ta med alla detaljer...)
- Lyssna färdigt, låta andra komma till tals
- Hålla tillbaka impulser

Konsekvenser i möten och samtal

Det kan vara svårt att...

- intuitivt föreställa sig/förstå mötets syfte
- höra vad någon säger vid bakgrundsljud...
- lyssna och se någon i ögonen samtidigt...
- snabbt kunna svara på frågor (behöva processtid)...
- kunna besvara öppna frågor...
- ”läsa av” kroppsspråk & ansiktsuttryck..

Verktygslåda med många kommunikationsverktyg

Att anpassa samtalsmiljö och sin egen kommunikation

- Undvika bakgrundsljud
- Fånga uppmärksamheten först
- Kortare meningar
- Visualisera på whiteboard och/eller papper
- Om muntlig instruktion- en sak i taget
- Undvika sådant som kan tolkas bokstavligt
- Undvika ”luddiga uttryck” som ”lagom” ”snart”
- Förbereda övergångar ”när vi har... ska vi...”
- Vara en sammanhangsförklarare
- Ge svar på de frågor personen inte själv kommer på att ställa...

Meny-agenda

Matlagning

Städning

Tvätt

Plus- och minuslistor

- kompenserar för svårigheter att med hjälp av föreställningsförmågan kunna ”se sammanhang med tanken”.
- enkelt sätt att ge överblick över för- och nackdelar med något.

Att kombinera påståendeformulär med skalor

Fritid och fritidsaktiviteter

Fritid och fritidsaktiviteter – praktiska färdigheter

Jag har behov av stöd i nedanstående moment.

*Ringa in hur högt du skattar ditt behov av stöd i skalorna nedan
0 = inget 1-3 = litet 4-7 = ganska stort 8-10 = mycket stort*

- Att göra mig i ordning i tid inför fritidsaktiviteten
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Att ta mig till och från fritidsaktiviteten
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Att komma iväg till fritidsaktiviteten (behöver ”påputtning”)
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- Att få med de saker jag behöver till fritidsaktiviteten
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Sammanhangskartor

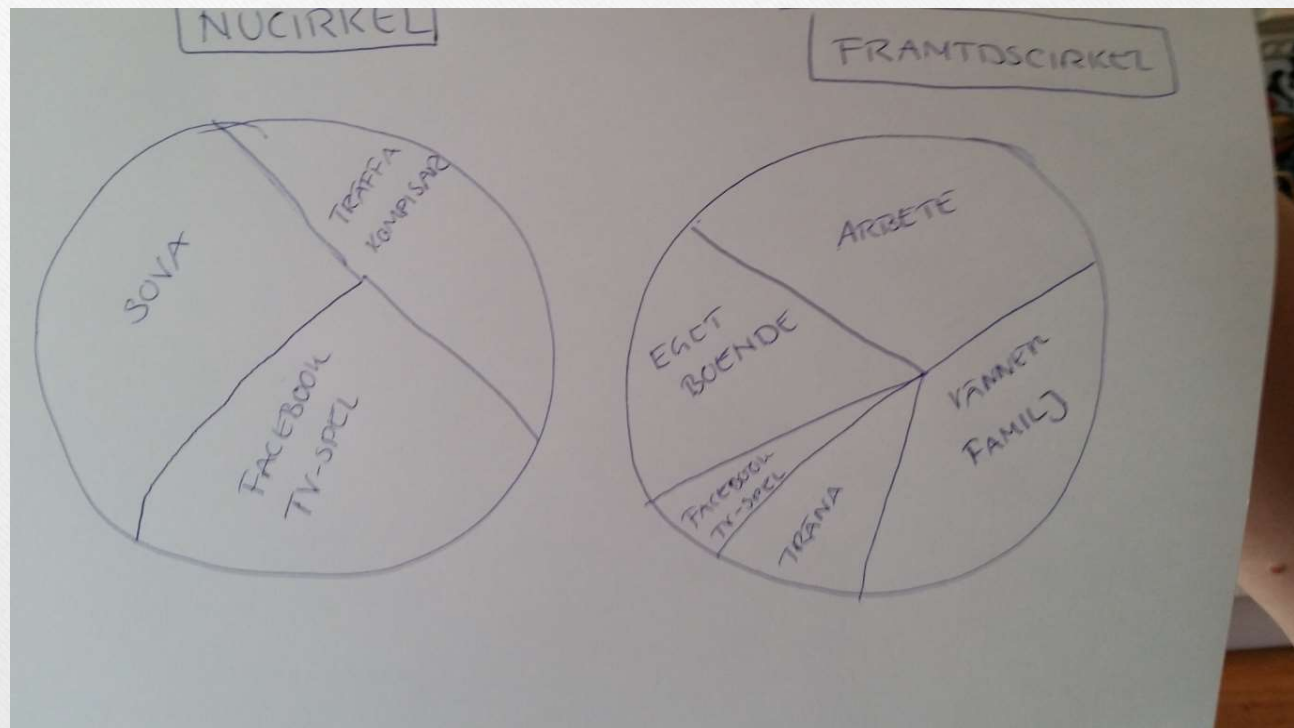
- **Exempel: sömn**
 - Helger 03.00-13.00 = 10 timmar
 - Vardagar 03.00-07.00 = 4 timmar
- = Varje vardag- 6 timmars minussömn.

U-T-U

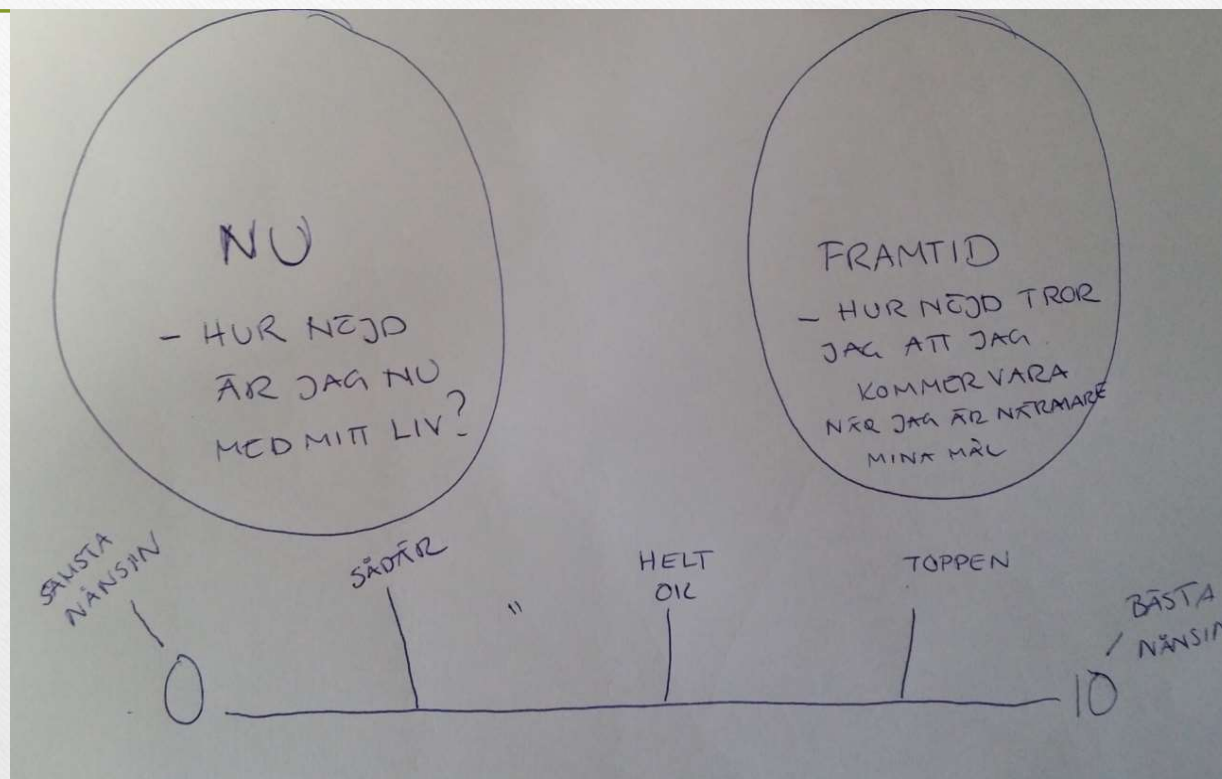
(Utforska-tillför information-utforska igen)

- Att utforska hur klienten förstår informationen
- Exemplet om Annika och dammsugningen
- ”Är det okej att
- ”Hur lång tid tänker du att det tar att dammsuga din lägenhet?”

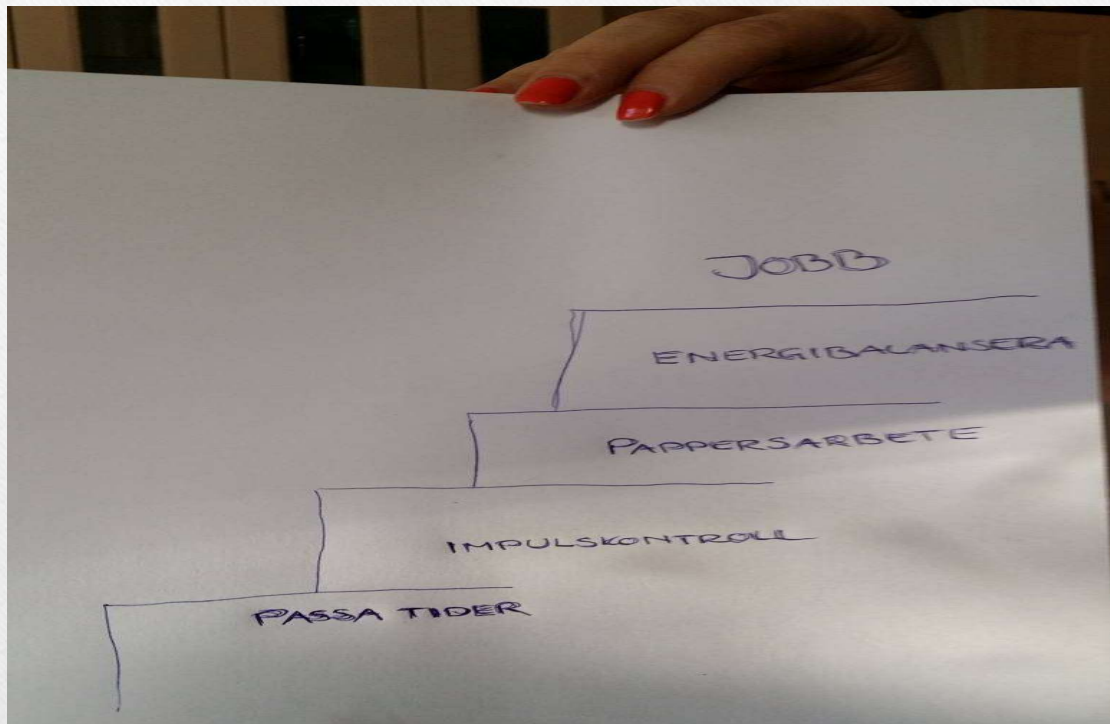
Exempel – Mi och tydliggörande pedagogik

Exempel- Mi och tydliggörande pedagogik

Exempel- MI och tydliggörande pedagogik

Under mötet

- Sitt gärna snett emot istället för mittemot
- Använd visualiserad ”dagordning” och visuella kommunikationstekniker
- Stäm av kontinuerligt . ”Så här uppfattade jag att du menar... Stämmer det?”
- Markera byte av samtalsämne i förväg. ”Nu har vi pratat om xxxx , det är dags att gå vidare och prata om xxxx....”

Att komma över egna tankefällor

- ”Jag är dålig på att rita/kan inte rita/skriva snyggt”
- ”Barnsligt att rita med vuxna”

Tack för att jag fick komma hit och prata...

anna.sjolund@autismpedagogik.se

Vardagsstöd (2009) Sjölund, A Pedagogiskt perspektiv

Boendestödsboken (2009) Sjölund, A, Bejerot.S RFA

Vardagskompassen (2015) Sjölund, A, W Henrikson, L Gothia förlag

Skolkompassen (2015) Sjölund, A, W Henrikson, L Gothia förlag

Motiverande samtal vid autism och ADHD (2015) ,Ortiz, L ,Sjölund, A (Natur & Kultur)

ResLedaren – Holmberg,J, Sethfors,H & Sjölund, A www.resledaren.se

Boendestödsfilmen – se youtube –Humble,O & Sjölund,A

Kartläggning och Validering Aspergers syndrom, Gladh,L,Norrö, G &Sjölund, A www.autism.se

Illustrationer :Ossian Humble och Maria Torstensson